

Тема. Узагальнення знань з біології людини.

Мета. Перевірити і проконтролювати ступінь засвоєння навчального матеріалу з курсу «Біологія людини»; розвивати вміння порівнювати; сприяти розширенню кругозору учнів та розвивати інтерес до вивчення біології. Виховувати дбайливе ставлення до свого здоров'я.

Обладнання: таблиці, картки,

Хід уроку

Організація класу.

I Організація класу.

II. Мотивація навчальної діяльності.

На сьогоднішньому уроці ми завершуємо вивчати I частину курсу « Біологія людини» і маємо на меті повторити, систематизувати, закріпити та узагальнити знання з курсу. Урок проведемо у формі змагання між двома командами. У нас є дві команди по 5 чоловік.

I. Конкурс « Візитна картка команди».

Завдання. Цікаво і захоплююче розкажіть про назву своєї команди.

Скелет.

Найголовніший у скелеті я предмет.

Як зовуть мене? – Хребет!

У мене стільки є хребців,

Що стане їх для вас усіх.

Стоп, друже, дай промовлю я.

Я – Череп, і ось функція моя –

Людини мозок завжди берегти –

Важливішої ролі не знайти!

Я згоден з черепом, адже

Що мозок « скаже», те й буде.

Накаже мозок: « Швидше в путь!»

Й кінцівки нижні вже ідуть.
 Усім відомо, що людина –
 Така ж як деякі тварини.
 Та завдяки свідомій праці
 Вона над ними «піднялася».
 Кінцівки верхні, тобто руки,
 Життя без них – нестерпна мука.

Вітаміни.

Якщо хочеш довго жити,
 Вітаміни треба вжити.
 І картоплю і часник і шпинат і абрикоси,
 Будуть в тебе гарні коси.
 Ми хочем розповісти, що всім корисно їсти
 І овочі і фрукти і молокопродукти.
 Вітамін А у маслі, в томатах та моркві.
 Для зору він корисний мені, як і тобі.
 Лимон, грейпфрут, шипшина
 С містять вітамін.
 Кефір та жир риб'ячий –
 Це - вітамін дитячий.
 Як будеш їх вживати, то результати будеш мати:
 От тоді не захворієш на цингу і на рахіт,
 Також яйця й молоко і багато де ще інше
 Треба кожний день вживати, отака моя порада!

II конкурс «Інтелектуальна розминка».

Завдання. Розв'язати кросворди.

I команда «Скелет». (Кожна правильна відповідь послідовно відкриває наступну літеру виділеного горизонтального ряду).

			3		6
				4	
	2				5
1					

1. Рухомі з'єднання кісток.
 2. Оболонка кісток, за рахунок якої вони ростуть у товщину.
 3. Клітини кісткової тканини.
 4. Основна речовина, яка надає кісткам пружності.
 5. Кістковий мозок, у якому утворюються клітини крові.
 6. Наука про будову людського організму.
- Відповіді: 1. Суглоби. 2. Окістя. 3. Остеоцити. 4. Колаген.
5. Червоний. 6. Анатомія. (Скелет).

II команда «Вітаміни». Кожна правильна відповідь послідовно відкриває наступну літеру виділеного вертикального стовпчика.

1											
2											
3											
4											
5											
6											

1. Кісткова клітина.
2. М'язова тканина.
3. Тип суглоба.
4. Кістки, які утворюють грудну клітку.
5. Тип з'єднання кісток.
6. Перший шийний хребець.

Відповідь: 1. Остеоцити. 2. Посмугована. 3. Одноосьовий. 4. Ребра. 5. Нерухоме. 6. Атлант. (Опорна).

Гра з глядачами.

1. Назвіть найважливішу складову речовину організму, вміст якої у клітинах та організмі становить 80 %. (вода)
2. Як називається ритмічне коливання стінок кровоносних судин під викидання крові в аорту? (Пульс).
3. Як називається захворювання, за якого не відбувається зсідання крові? (Гемофілія).
4. Яка наука вивчає збереження та укріплення людського організму? (Валеологія).
5. Яка середня тривалість життя в Україні? (64 роки).
6. Запах яких рослин стимулює роботу серцево – судинної системи? (бузку, сосни, ялини).
7. Хто у свій клятві проголосив: « Не нашкодь хворому». (Гіппократ).
8. Назва яких кісток скелета пов'язана з предметами господарського ужитку? (лопатка, таз, молоточок, сумка, чашечка, дуга).
9. Який нерв не може знайти свого місця в організмі? (Блукаючий).
10. У яку сумку не можна нічого покласти? (суглобову).

III. Конкурс « Хто більше».

Завдання. Кожна команда протягом 1 хв. відповідає на запитання. Кожна правильна відповідь - 1 бал. У випадку відсутності відповіді капітан повинен сказати « далі», щоб не втрачати часу.

Запитання для команди « Скелет».

- 1.Який фермент виробляє підшлункова залоза як залоза внутрішньої секреції? (Інсулін).
2. Що таке апендикс? (виріст сліпої кишки).
3. Яка роль жовчі? (розщеплення жирів).
4. Скільки зубів у дорослої людини? (32).
5. Під емаллю знаходиться... (дентин).
6. Що таке карієс? (хвороба зубів).
7. Соляна кислота в шлунку знищує ... (мікроби).
8. Основний будівельний матеріал людського організму ... (Білок).
9. М'язова трубка, якою їжа надходить до шлунка...(Стравохід).
10. Жирна їжа затримується в шлунку ... (6 – 8 год).
11. Ємність шлунка дорослої людини становить...(2 літри).
12. Який орган нашого тіла найгарячіший? (Печінка).
13. Як звали російського вченого Павлова? (Іван Петрович).
14. Де розміщена підшлункова залоза? (між селезінкою та печінкою).
15. Яких розмірів можуть бути жовчні камені? (Від піщинки до курячого яйця).

Запитання для команди « Вітаміни»

1. Що таке гепатит? (Хвороба печінки).
2. Зняти печію допомагає... (розчин питної соди або мінеральна вода).
3. Яка функція печінки? (утв. жовч, захисна, бар'єрна).
4. Зверху зуби покриті ... (емаллю).
5. Молочні зуби з'являються в... (6 місяців).
6. У ротовій порожнині розщеплюються... (Вуглеводи).
7. Жовч виробляється у ... (печінці).
8. Хімічна формула хлоридної кислоти.
9. Які зуби розрізняють у людини? (різці, ікла, кутні).
10. Скільки зубів мудрості має людина? (4).
11. Хто розробив метод фістул? (І.П. Павлов).
12. Яка російська назва шлунка? (желудок).
13. Підшлункова залоза – це залоза якої секреції? (змішаної).
14. Розвитку карієсу сприяють... (мікроби).
15. Коли виділяється підшлунковий сік? (Під час травлення).

IV. Конкурс «Допоможіть!».

Учням дають карточки із записаними ситуаціями. Учні повинні дати відповідь, що потрібно робити в даній ситуації.

Команді « Скелет».

1. Ваш сусід по парті приніс в школу гострий предмет – ніж. У результаті необережного користування ним він наніс собі травму в ділянці передпліччя. Із рани почала виділятися темна, густа кров. Надайте допомогу вашому однокласникові.

2. Під час лабораторної роботи з біології учень не дотримувався правил техніки безпеки і поранив палець накривним склом. Якими мають бути його дії в цьому випадку?

Команді « Вітаміни».

1. Під час перерви учні бігали по класі, штовхалися. Одного школяра штовхнули на вікно. Вікно розбилося і він склом порізав руку біля плеча. Із рани пульсуючим струменем почала виділятися яскраво – червона кров. Що ви будете робити в цій ситуації?

2. Поспішаючи до школи школяр перебігав дорогу в недозволеному місці. Його збив автомобіль. Після удару в потерпілого зблідло лице, на чолі виступив холодний піт. Окрім того він почав скаржитися на сильний біль в животі. Про що свідчать такі симптоми? Як йому допомогти?

Конкурс болільників « Біологічна реклама».

Команда « Скелет».

Кожна клітина мозку покрита захисною мембраною з двох шарів жиру фосфоліпідів, її еластичність залежить від консистенції жиру. Якщо жир твердне через надходження елементів свинячого жиру, мембрана втрачає еластичність, а під дією риб'ячого жиру вона ніжна та еластична. А це шлях до швидкої передачі інформації між клітинами мозку. Отже, вам варто вживати риб'ячий жир, щоб мозок працював у максимальному режимі упродовж усього вашого життя.

- Вживайте риб'ячий жир перед екзаменом – успіх вам гарантовано!
 - У вас поганий настрій, ви агресивні – спробуйте скоштувати риб'ячого жиру!
 - Любителі риби мають чудові розумові здібності.
- Вживайте риб'ячий жир !!!

Команда « Вітаміни».

Рятівником мозку вважають вітамін С. Вітамін С, який міститься в апельсинах та апельсиновому соці, підвищує коефіцієнт інтелекту.

Часник піднімає настрій, бо в ньому багато селену, а селен – стимулятор мозку.

Жовток яйця – комора холіну – архітектор вашої пам'яті. У ще його багато в капусті.

Отже, їжте часник, яйця , капусту і запивайте апельсиновим соком!!!

Конкурс капітанів - Шаради.

I команда. Забитий у ворота м'яч + жалячі комахи = неповторний засіб для спілкування. (Голоси).

II команда. Тем + вигук, що вимовляється коли нам холодно = голос, що набуває індивідуального забарвлення. (тембр).

Конкурс « Діагностичний».

Визначити за симптомами захворювання і назвати заходи профілактики.

Команда « Скелет».

У хворого загальна слабкість, болі в поперековому відділі, набряки обличчя, незначне підвищення температури, різке зменшення кількості сечі, в якій появились домішки крові. Яке захворювання у хворого? (Нефрит).

Команда « Вітаміни».

У хворого виникли різкі болі при сечовипусканні, часті позиви до сечовипускання, сеча набуває мутного забарвлення. Яке захворювання у хворого? (Цистит).

Конкурс « Художник».

Кожна команда отримує аркуш паперу, на якому послідовно схематично зображує органи:

I команда – дихальної системи;

II команда – травної системи.

Конкурс « Я в аптеці бабусі Медуніці».

Завдання:

I команда – порекомендувати рецепти лікування травами простудних захворювань .

II команда – шкірних захворювань.

Підбиття підсумків змагання.

Учень читає вірш.

Найдавніша на планеті

Між наук цариця, -

Біологія – ти наша

Вірна помічниця.

Чи рослини садиш, друже,

Чи пливеш морями, -

Скрізь вона тобі послужить,

Всюди вона з нами.

У колгоспі чи у місті

В відкритті галактик,

Навіть лікар у лікарні

Мусить її знати.

Щоб лікарями могли стати

І у космосі літати –

Треба перш за все

Біологію нам знати.

Хто науку цю цікаву

Добре знатиме,

Той ніколи в кожному ділі

Не блукатиме.

Визначення переможців, виставлення оцінок.